

۱۴۰۶

فرهنگ وایدنولوژی

مولفان:

دکتر سید مصطفی حاج آقامیر

دکتر جبار کهن جویری

۱۳۹۷

سرشناسه: حاج آقامیر، سید مصطفی، ۱۳۶۱-

عنوان و نام پدیدآورندگان: فرهنگ و ایدئولوژی / مولفان: سید مصطفی حاج-

و سعید کهن جویباری.-

مشخصات نشر: تهران: اندیشه دانش، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۲۲۰ ص: نمودار

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۴۸۵-۴-۶-۴ قیمت: ۲۰۰,۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

کتابخانه

موضوع: فرهنگ

موضوع: ایدئولوژی

موضوع: سیاست

رده بندی کنکرو: ۱۷۹۶ / ۴۴۳ / ۶۲۱ HM

رده بندی دیویی: ۳۰۶

شناسه افزوده: کهن جویباری، سید مصطفی، ۱۳۶۰-

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۱۶۴۶۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۷۷۰۰۴

عنوان: فرهنگ و ایدئولوژی

مولفان: دکتر سید مصطفی حاج آقامیر و دکتر سعید کهن جویباری

ناشر: اندیشه دانش

صفحه آرا: انتشارات اندیشه دانش

طرح جلد: ندا جوراب چی

چاپخانه: نارنجستان

سال نشر: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۴۸۵-۴-۶-۴

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

حق چاپ و نشر برای انتشارات اندیشه دانش محفوظ می باشد، هر گونه تکثیر و کپی غیر مجاز، پیگرد قانونی دارد.

تهران: میدان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - بعد از تقاطع وحید نظری - ساختمان فروردین - پلاک ۲۸۶، طبقه دوم - واحد ۷
تلفن مرکز پخش: ۰۹۳۰۶۷۶۲۹۵۳-۵۵۰۳۲۲۰۸

پیشگفتار

در این کتاب تمامی موضوعات مرتبط با فرهنگ، ایدئولوژی و هویت در ۳ فصل به نگارش درآمده است که به شرح ذیل می‌باشد:

فصل اول تحت عنوان «فرهنگ» که شامل مباحث: "تعریف فرهنگ، اصطلاح فرهنگ، تحلیل فرهنگ، ازنمدهای جمعی، فرهنگ و تغییر اجتماعی، تحلیل کارکردی فرهنگ، سرشت بشر چیست، تحولات نظری در تحلیل فرهنگی، شرایط محیطی، نهادها، کنش‌ها، تولید، انتخاب، نهادینه شدن، قار و نای گفتمانی و کنش نمادین" می‌باشد.

فصل دوم در خصوص «ایدئولوژی» بوده که شامل مباحث: "تعاریف، اهداف، کارکردها، ایدئولوژی به معنای ایدئولوژی، اقتناع و نظریه، خاستگاه‌های تاریخی مفهوم ایدئولوژی، پیشگامان، دین در مقام ایدئولوژی، گروه‌های اجتماعی: منافع و ایدئولوژی‌ها، ماهیت ایدئولوژی، رابطه ایدئولوژی و فرهنگ" می‌باشد.

فصل سوم تحت عنوان «هویت» بوده که شامل مباحث: "تعریف هویت، هویت، شدن و بودن، چالش‌های هویت، سبک زندگی، مصرف و هویت، هویت مقاومت مصرف و تولید، اصالت هویت و مصرف، مصرف و هویت، مصرف و هویت، مصرف و هویت، هویت و میراث فرهنگی" می‌باشد.

کتاب حاضر ثمره تلاش مولفان است که بدون عنایت و لطف الهی صورت نمی‌گرفت، حال از تمامی بزرگوارانی که در این زمینه ما را یاری نموده‌اند صمیمانه تشکر می‌نماییم.

با تشکر

مولفان

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۴
مقدمه.....	۷
فصل اول: فرهنگ.....	۹
درآمد.....	۱۰
تعریف فرهنگ.....	۱۰
اصطلاح فرهنگ.....	۱۶
تحلیل فرهنگ.....	۲۴
بازنمودهای جمعی.....	۳۰
فرهنگ و تغییر اجتماعی.....	۳۵
تحلیل کارکردی فرهنگ.....	۳۷
سرشت بشر چیست؟.....	۴۴
(بنیادهای زیست شناختی فرهنگ).....	۴۴
تحولات نظری در تحلیل فرهنگی.....	۵۰
شرایط محیطی، نهادها، کنش‌ها.....	۵۷
تولید، انتخاب، نهادینه شدن.....	۶۵
قلمروهای گفتمانی و کنش نمادین.....	۷۴
فصل دوم: ایدئولوژی.....	۸۱
واژه ایدئولوژی.....	۸۲
گستره و جامعیت.....	۸۵
خانوادهای از مفاهیم.....	۹۱
ایدئولوژی به معنای اعتقاد و اقناع و نظریه.....	۹۷
اعتقادهای اقناعی.....	۹۷

۱۰۱	خاستگاه‌های تاریخی مفهوم ایدئولوژی
۱۰۱	پیشگامان
۱۱۶	دین در مقام ایدئولوژی
۱۲۵	ایدئولوژی طبقاتی و آگاهی طبقاتی
۱۲۵	گروه‌های اجتماعی: منافع و ایدئولوژی‌ها
۱۲۷	ماهیت ایدئولوژی
۱۴۷	کارکردهای ایدئولوژی
۱۶۷	رابطه ایدئولوژی و فرهنگ
۱۷۱	فصل سوم: هویت
۱۷۲	هویت
۱۷۳	هویت، شدن و بودن
۱۷۹	چالش‌های هویت
۱۸۲	سبک زندگی، مصرف و هویت
۱۸۹	هویت مقاومتی؛ مصرف و تولید
۱۹۲	اصالت هویت و مصرف
۱۹۷	مصرف و هویت
۲۰۱	جامعه جدید، مصرف و هویت
۲۰۴	مصرف در جامعه جدید
۲۱۲	هویت و میراث فرهنگی
۲۱۷	فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

در ادبیات علوم اجتماعی، شاید اصطلاح فرهنگ بیش از هر اصطلاح دیگری مورد مباحثه، جدل، مناقشه و بررسی قرار گرفته است. عجیب اینکه پس از یک قرن و اندی که از بحث‌های جدی فرهنگی پیرامون مقوله فرهنگ می‌گذرد، هنوز هم این اصطلاح طراوت و تازگی خویش را برای بسیاری از مردم حفظ کرده است و همچنان از مباحث محوری و مرکزی و نیز مورد اختلاف باقی مانده است. صرف نظر از حساسیتی که این اصطلاح در جوامع مختلف بر می‌انگیزاند، باید خاطر نشان ساخت که بحث پیرامون فرهنگ در گستره علوم اجتماعی هنوز نیز اهمیت زیادی برخوردار است.

مطالعات فرهنگی در حوزه‌های مختلف در کشورهای اروپای غربی، آمریکا و استرالیا چندین دهه است که شناخته شده، مناقشات و بحران‌هایی را پشت سر گذاشته است، اما در ایران مطالعات فرهنگی حوزۀ نوپایی است که با علایق سنتی و روشنفکرانه گره خورده است. به این معنا که بیشتر به واسطه افرادی است که فعالیت‌های فرهنگی انجام داده یا افرادی که در دانشگاه‌ها این موضوع را تدریس نموده‌اند. با این حال مطالعه در زمینه‌های فرهنگی در کشور کاملاً شناخته شده نیست، اما با سرعت زیاد در حال رشد است. موج روزافزون علاقه به مطالعات فرهنگی در بین علاقه‌مندان به علوم انسانی ضرورت توسعه و تکوین ادبیات آن را بیشتر می‌کند.

به همین جهت در بعضی از واحدهای دانشگاهی دانشکاه آزاد اسلامی به ایجاد رشته‌های برنامه ریزی و مدیریت فرهنگی اقدام نموده‌اند.

متأسفانه برای شناخت و تجزیه و تحلیل علمی این پدیده نوین کار جدی انجام نگرفته است. تعداد مقالات و کتاب‌های که در این باره انتشار یافته خیلی محدود است و منابع کافی در زبان فارسی وجود ندارد.

هدف از انتشار کتاب حاضر ارائه چشم اندازهای مختلف مطالعات فرهنگی در حوزه‌های «فرهنگ» و «ایدئولوژی» می‌باشد تا زمینه آشنایی با دیدگاه‌های مختلف در این زمینه فراهم گردد.

مولفان کتاب سعی کرده‌اند که به تجزیه و تحلیل پدیده‌های فرهنگ و ایدئولوژی، ماهیت و کارکردهای آنان بپردازند و همچنین نسبت این دو را با هم مورد بررسی قرار دهند.

در خانه ضمن سپاسگذاری از شما اساتید، صاحب نظران گرامی و دانش پژوهان عزیز درخواست می‌شود نقطه نظرات اصلاحی خود را در جهت اصلاح کتاب حاضر به پست الکترونیک kohan.saeed@yahoo.com و m.hajaghamir@yahoo.com ارسال نمایند.

با تشکر

سعید کهن جویباری
دکتری مدیریت فرهنگی

سید مصطفی حاج آقامیر
دکتری مدیریت فرهنگی